

Bizkaia

Arrazola (Atxondo): góldatu
Arrieta: makínetu, éjatu, *goldátu
Bakio: laβréu, bwéltetu, *éjetan in
Bermeo: laβrá, *makínetu
Berriz: ástértu, bóldatu, *mákinetu
Bolibar: bwéltetu, bwéltamón, *goldáatu
Busturia: ejsátu, goldátu
Dima: mákinetu, *aréatu (?), *goldátu, *ítejketu
Elantxobe: ástértu, láβra, *goldátu
Elorrio: goldátu, lándu
Errigoiti: makínetu, goldáketu, *ejsáketan íβili
Etxebarri: makínetu
Etxebarria: goldátu, arátu
Gamiz-Fika: makínetú, *efára eréjn, *éjatu
Getxo: lándu, *mákinetu
Gizaburuaga: γoldátu
Ibarruri (Muxika): laβréu, mamínndu, goldátu
Kortezubi: bwéltamon, laβráu, laβréu, *goldátu
Larrabetzu: mákinetu
Laukiz: lajútu, lajétu, laítu, laβráu, *mákinetu, *mákinetu
Leioa: βweltáu, *mákinetu
Lekeitio: bweltáu, goldátu
Lemoa: goldátu, mákinetu
Lemoiz: ejsáβařak in, lajétu
Mañaria: goldátu, lándu, laβráute (mark.), *mákinatú
Mendata: ejsátu, goldátu
Mungia: laítu, lajétu, laβrau, *goldatú, *mákinetu
Ondarroa: bweltáu, *γoldátu
Orozko: makínetu, luré moyitu, *iráuli, *goldátu
Otxandio: βweltetu, laβrau, goldátu, *makínetu
Sondika: lajétu, laná atara, ejsátu, *mákinetu
Zaratamo: makínetú, goldátu
Zeanuri: láβrau, mákinetu, *goldáatu
Zeberio: makínatu, *goldátu
Zollo (Arrankudiaga): makínetu, goldátu
Zornotza: bweltéu, γoldátu, laβréu

Araba

Aramaio: láβrau, arótu, *goldátu

Gipuzkoa

Aia: γoldátu
Amezketá: xiratú, xiátu, gōřittú, laβrátu, *goldétú
Andoain: góldétú, láβr*ntsan íjn
Araotz (Oñati): bwélta_emon, laβráu, *boldáatu
Arrasate: lándu, goldátu
Arroa (Zestoa): goldáu, goldátu

Asteasu: xirá, *goldétu
Ataun: goldáu, gōřittú
Azkoitia: laβráu, goldáu, itjúli, xiráu
Azpeitia: goldáu
Beasain: xíratu, gōřittu
Beizama: goldétu, ufárta, gōřittú
Bergara: goldátu, *góldaketan íβili
Deba: lándu, goldáu, bwélta_eman, bwéltáu, laβráu
Donostia: xíra, maníatu, *írauli, *γoldétu
Eibar: goldátu, gōřittu, laβráketia (mark.)
Elduain: xirá, βweltátu, *goldétu
Elgoibar: xírau, laβráu, goldáu
Errezil: goldátu, xíratu
Ezkio-Itsaso: goldáu, goldátú
Getaria: laβrátu, lándu, goldétu, γořítu, kompóndu, xiátu
Hernani: xirá, xír*ttú, gōřttú, *góldetú
Hondarribia: lándu, goldétu, iráuli
Ikaztegieta: βanéatu, labrátu, xíra, *goldátu
Lasarte-Oria: xíratu, iráuli, bwéltaman, *góldetu
Legazpi: lándu, goldátu, xírau
Leintz Gatzaga: βwélta_erejn, moβíru, bwéltetu, γoldátu, láβrau
Mendaro: goldáu, xírau, laβráu
Oiartzun: goldétú, goldátu, iráuli, xi:tú
Oñati: boldáatu, laβráu
Orexa: xíra
Orio: goldétu, γořítu, *iráuli
Pasaia: goldatú, iráuli, manítu
Tolosa: xíra, xiátú, goldétú, gōřittu, laβrátse (mark.)
Urretxu: goldatú, goldáu, lándu, xírau, bwéltetu
Zegama: laβráu, manéau (?), goldáu

Nafarroako Foru Komunitatea

Abaurregaina / Abaurrea Alta: iráultsen (mark.), itsúltsen (mark.), bwélta_emanés (mark.)
Alkotz: lándu
Aniz: iráuli
Arbizu: goldátu, mákinetú
Berute: lándú, árótú, mákinatú, bwélta_eman, áratú, *góldetó
Donamaria: iráuli, bwéltaman, *γoldátu
Dorreo / Torrano: lándu, goldatú, mákinetú
Erratzu: írauli, ámbeldú
Ettxalar: iráuli
Ettxaleku: lántsea (mark.)
Ettxarri (Larraun): grábandú, lándú, *áretú, *góldetú
Eugi: ijáultsen (mark.)
Ezkurra: iráuli

Gaintza: goldéató
Goizueta: lúiriráuli, iráuli, goldétú, xi:tú, mané:tu (?)
Igoa: lándú, *góldetú
Jaurrieta: lántsen (mark.)
Leitza: iráuli, lúiriráuli
Lekaroz: iráuli
Luzaide / Valcarlos: iráuli
Mezkiritz: lándu
Oderitz: lándú, góldetú, mákinatú
Suarbe: lándu, βweltátu, makinétu
Sunbilla: iráuli
Urdiain: lándu, bóstořttú, mákinatú
Zilbeti: lándu
Zugarramurdi:

Lapurdi

Ahetze: iráuli, itsúli
Arrangoitze: iráuli, *itsulí, *goldátu (?)
Azkaine: iráuli, préstatu (?)
Bardoze: itsúli
Beskoitze: iráuli, itsúli
Donibane Lohizune: iráulden áj
Hazparne: itsúli
Hendaia: iráuli
Itsasu: iráuli
Makea: iráuli, itsulí
Mugerre: luritsuli, ialdatu
Sara: iráuli
Senpere: iráuli
Urketa: itsúli, iálden ari
Uztaritze: itsúli, iráuli

Nafarroa Beherea

Aldude: iráuli, *itsúli
Arboti: yđálaty
Armendaritze: iháuli
Arnegi: uskáli, iráuli, *itsúli
Arrueta: yđalaty, lantú
Baigorri: iráuli
Bastida: írauli, iáuli, iđáultsen (mark.)
Behorlegi: iđauli, iđauli, iđáulden ari
Bidarra: itsúli, *iráuli
Ezterenzubi: ihaulden ari, ihauli
Gamarte: iháuldia, itsúli, iháuli, uskáli
Garritze: uđarén aj, yđar*n aj
Irisarri: itsúli, iráuli, lántu
Izturitze: luritsúltsen (mark.), iráuli, iđáuleskwa
Jutsi: ihauldatu
Landibarre: iráuli
Larabale: iáuldatu, goldátu
Uharte Garazi: iháuldi, *itsulí

Zuberoa

Altzai:

Altzurükü: ytsyli
Barkoxe:
Domintxaine: yđalaty, uđálen (mark.)
Eskiula: étsyl, ihálten (mark.)
Larraine: ytsyli, lýran ytsyltsía (mark.)
Montori: ytsyli
Pagola: itsyli
Santa Grazi: ytsyltsjá eyin
Sohüta:
Urđinarbe: ytsyli
Ürrüstoi: iháuli, *goldáty

Mapan sartzen ez diren erantzunak:

Abaurregaina / Abaurrea Alta (N): bwélta_emanés
Amezketá (G): laβrátu
Arrangoitze (L): *goldátu
Azkoitia (G): itjúli, xírau
Beizama (G): gōřittú
Berute (N): mákinatú, bwélta_eman, áratú
Deba (G): bwélta_eman, bwéltáu, laβráu
Dima (B): *goldátu, *ítejketu
Donostia (G): *γoldétu
Dorreo / Torrano (N): mákinetú
Eibar (G): laβráketia
Elgoibar (G): goldáu
Ettxarri (Larraun) (N): *góldetú
Gamarte (N): uskáli
Getaria (G): goldétu, γořítu, kompóndu, xiátu
Goizueta (N): xi:tú, mané:tu
Hondarribia (G): iráuli
Ibarruri (Muxika) (B): goldátu
Ikaztegieta (G): xíra
Irisarri (N): lántu
Izturitze (N): iđáuleskwa
Lasarte-Oria (G): bwéltaman
Legazpi (G): xírau
Leintz Gatzaga (G): γoldátu, láβrau
Mañaria (B): laβráute
Mendaro (G): laβráu
Mungia (B): *mákinetu
Oderitz (N): mákinatú
Oiartzun (G): xi:tú
Orozko (B): *goldátu
Otxandio (B): goldátu
Pasaia (G): manítu
Sondika (B): ejsátu
Suarbe (N): makinétu
Tolosa (G): gōřittu, laβrátse (mark.)
Urdiain (N): mákinatú
Urretxu (G): xírau, bwéltetu
Zegama (G): goldáu
Zornotza (B): laβréu

1634. Mapa: labrar / labourer / plow (to)

GALDERA: 40010

	bueltau
	makinetu
	goldatu
	labrau
	landu
	e(i)xatu
	laietu
	man(i)atu
	astertu
	jiratu
	ar(e)atu
	udalatu
	gorrit(t)u
	irauli
	itzuli
	bestelakoak

- Lan eginez lurra egokitzeari nola esaten zaion galdetu da.

- "Irauli" superlemaren barnean erantzun hauek bildu dira: ialdatu, ialden ari, ialdatu, iauli, idaulden ari, idauli, idaultzen, idraul, ihalten, ihauldatu, ihaulden ari, ihauldi, ihauldia, ihauli, iraulden ai, iraultzen, iyaultzen, lurrirauli, irauli.

- **Bestelakoak:** anbeldu (Erratzu), arrotu (Aramaio, Beruete), baneatu (Ikaztegieta), bostortu (Urdiain), grabandu (Etxarri), iteilletu (Dima), konpondu (Getaria), lana atara (Sondika), lure mogitu (Orozko), mamiñdu (Ibaruri), mobiru (Leintz Gatzaga), prestatu (Azkaine), uxartu (Beizama), uzkali (Arnegi, Gamarte).

Larrabetzu: *Atxurregas sótatu, makinetu ostean sotaskak lisutu, sotatu da mákinetu barik, soloa bueltau barik, ganeti-ganeti ibili te, baie iteillekas, bedarrak batu, da jeneralean lotzean san.*

Gizaburuaga: *Lurre goldatu eitten da, mamiñe eitteko; lurre gosatzeko. Ganie kantzauete, barrure sartu, bueltau.*

Arrasate: *Lelengo landu da, gero, astaras da arpelas da seatu da eraiteko. "Goldatu" da buelta emon lurreri.*

Beizama: *"Goldétu". Goldé txikíñ "uxártu" esáte zitçayon, txerrípezeláxe, "uxártu lurrá".*

Igoa: *Góldikin báí. Mákinakñ mákiñátu, áriakñ áratú, arrástakñ árrastatú, alpérrakñ álpertó.*

Azkaine: *Leenbixi irauli ta, gero, arrátu.*

Mugerre: *Ialdatu brabanekin edo xarruaekin, pikoiaekin ezta itzultzen, pikatzen du ganibetaekin, ogia bezala. Lehen bi maxina diferente ziren. Lehenik pikatzeko, lurra zarra zelaik eta hua pikatu da; bertzia heldu zen gioletik, harek pikatu lurra aurdikitzeko.*

Gamarte: *"Lur-itzultzia" ardurenian erten da baatzian ai zelaik xixpakin, bena landan ari delaik, "ihaulden".*